

***OPHIOGLOSSUM VULGATUM* L. (OPHIOGLOSSACEAE) – SPECIE NOUĂ ÎN FLORA REZERVAȚIEI ȘTIINȚIFICE „CODRII” DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Pavel PÎNZARU, cercetător șt. coord., dr.

Grădina Botanică Națională (I) ”Alexandru Ciubotaru”, UST, UASM

Natalia JARDAN, dr.

Rezervația științifică ”Codrii”

Rezumat. Lucrarea conține informații despre studiul unei noi populații de *Ophioglossum vulgatum* L. - specie ocrotită de lege, critic periclitată, inclusă în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: *Ophioglossum vulgatum* L., plante rare, Rezervația științifică ”Codrii”, Republica Moldova.

***OPHIOGLOSSUM VULGATUM* L. (OPHIOGLOSSACEAE) – A NEW SPECIES IN THE FLORA OF ”CODRII” RESERVE**

Abstract. The paper contains information about the study of the new population of *Ophioglossum vulgatum* L. – the species is protected by law, critically endangered (CR), included in the Red Book of the Republic Moldova.

Keywords: *Ophioglossum vulgatum*, rare plants, ”Codrii” Reserve, Republic of Moldova.

Introducere

Limba –șarpelui (*Ophioglossum vulgatum* L.) - specie circumpolară cunoscută din Eurasia, America de Nord (sud-estul SUA, Mexic), Africa de Nord, vegetează prin pajiști umede în regiuni temperate, în zona colinară-montană (-subalpină), este caracteristică vegetației din ordinul *Molinietalia caeruleae* W.D.J.Koch 1926 [1, 10, 11]. În flora Republicii Moldova a fost indicată numai din preajma comunelor Cotiujeni (raionul Briceni), Cobani (Glodeni) și Ivancea (Orhei). Din comuna Ivancea specia dată a dispărut ca rezultat a gestionării incorecte a vegetației de luncă, iar din comuna Cotiujeni (pădurea Rosoșeni) nu este confirmată [2-4, 6-9, 12, 13]. Pentru flora locală este o specie critic periclitată [Critically Endangered (CR)], ocrotită de lege [5], inclusă în Cartea Roșie a Republicii Moldova. În populația din Rezervația științifică ”Pădurea Domnească” (Cobani) au fost înregistrați peste 500 de fitoindivizi într-o depresiune ocupată de salcâm (*Robinia pseudacacia* L.) [3, 8].

În prezenta lucrare este descrisă o nouă stațiune de creștere a speciei *Ophioglossum vulgatum* L. din Rezervația științifică ”Codrii”.

Materiale și metode

Materiale de bază pentru realizarea acestui articol au servit plantele de *Ophioglossum vulgatum* L. observate în Rezervația științifică ”Codrii”, descrierea stațiunii efectuată de autori și analiza literaturii din domeniu. Lista speciilor după lucrarea ”Flora vasculară din Republica Moldova”[7].

Rezultate și discuții

Noua stațiune de creștere a fost observată de autori recent, la 12 iulie 2019, ca rezultat al cercetărilor fitocenologice asupra vegetației ierboase din lunca Rezervației științifice ”Codrii”, parcela 12, din preajma comunei Lozova, raionul Strășeni. Specia *Ophioglossum vulgatum* L. vegetează într-o fitocenoză ierboasă de luncă dominată de *Cirsium canum* (L.)

All. și *Geranium pratense* L. Sunt înregistrate 131 de exemplare. Înălțimea plantelor de 20-35 cm. Partea sterilă a frunzei ovată, lungă de 7-8 cm și lată de 4-4,5 cm, cea fertilă cu sporangi aranjați în 2 rânduri în lungul axei formează un spic sporifer lung de 5-6 cm și lat de 3-3,5 mm, situat pe o prelungire a părții sterile de forma unui peduncul lung de 15-22 cm (Fig. 1).

Figura 1. *Ophioglossum vulgatum* L. în Rezervația științifică "Codrii", 12 .VII.2019

Figura 2. Fitocenoza cu *Ophioglossum vulgatum* L. din Rezervația științifică "Codrii",
12.VII.2019

Plantele cresc pe sol aluvial stratificat, jilav, la altitudinea de 140 m. Învelișul ierbos are o acoperire de 100% (Fig. 2). În structura pe verticală a fitocenozei se observă 3 straturi. Primul strat, cel superior de circa 140-180 cm este format din *Cirsium canum* (L.) All., *Inula helenium* L., *Thalictrum lucidum* L., *Lysimachia vulgaris* L., *Heracleum sibiricum* L., *Angelica sylvestris* L., *Dactylis glomerata* L., *Valeriana officinalis* L., *Sium sisarum* L., *Senecio erucifolius* L., *Phleum pratense* L., *Elymus repens* (L.) Nevski. Stratul al doilea, mijlociu, de 35-110 cm înălțime, este constituit din *Geranium pratense* L., *Carex riparia* Curtis, *Equisetum telmateia* Ehrh., *Lythrum salicaria* L., *Poa pratense* L., *Symphytum officinale* L., *Bromus arvensis* L., *Lathyrus pratensis* L., *Achillea pannonica* Scheele, *Vicia tenuifolia* Roth, *Galium aparine* L., *Erigeron annuus* (L.) Pers. Stratul al 3-lea, inferior, până la 30 cm înălțime prezentat de *Veronica chamaedrys* L., *Ranunculus repens* L., *Potentilla reptans* L., *Lysimachia nummularia* L., *Carex hirta* L., *Medicago lupulina* L., *Glechoma hederacea* L.

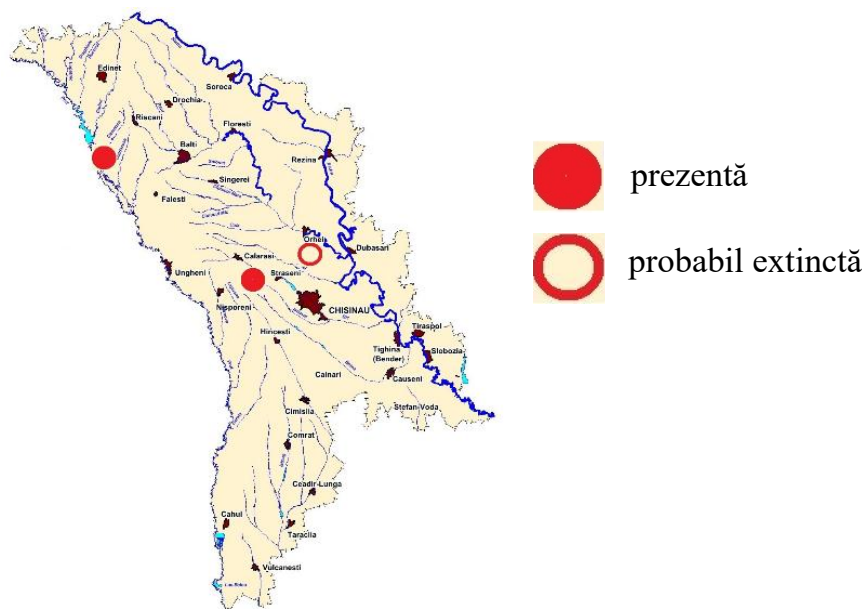

Figura 3. Harta răspândirii speciei *Ophioglossum vulgatum* L. în Republica Moldova

Concluzii

1. Specia *Ophioglossum vulgatum* L. rămâne a fi cunoscută numai din două localități Cobani (Glodeni) și Lozova (Strășeni), noua stațiune se află la hotarul de sud al arealului speciei pe teritoriul republicii.
2. Populația de *Ophioglossum vulgatum* L. se găsește într-o stare bună, datorită faptului că cositul se practică la sfârșitul perioadei de vegetație.
3. Se propune evitarea colectării plantelor pentru ierbar din noua stațiune și de continuat monitorizarea stării populației.

Bibliografie

1. Aeschimann D. et al. Flora Alpina. Bologna: Zanichelli, 2004, vol. 1, 1159 p.
2. Begu A. Ecvizetofite, Ferigi. În: Lumea vegetală a Moldovei. Ciuperci. Plante fără flori. /Adam Begu ș.a. Chișinău: Știința, 2005, vol. 1, p.176-197.
3. Chirtoacă V. Ophioglossum vulgatum L. În: Cartea Roșie a Republicii Moldova, Plante și Animale, Ediția II, Chișinău: Știința, 2001, p.105.
4. Chirtoacă V., Pînzaru P. Ferigile interfluviului Nistru-Prut. În: Mediu Ambient. Cercetări științifice. Chișinău, 2005, nr. 2 (20), p. 11-14.
5. Legea privind fondul ariilor protejate de stat, nr. 1538 din 25.02.1998. În: Monitorul Oficial din 16.07.1998, nr. 066 art. nr. 442.
6. Negru A., Chirtoca V. Ophioglossum vulgatum L. În: Flora Basarabiei (plantele superioare spontane) în 6 volume. Vol. 1. Bryophyta, Lycopodiophyta, Equisetophyta, Petridophyta, Pinophyta. Chișinău: "Universul", 2011, p. 249.
7. Pînzaru P. & Sîrbu T. Flora vasculară din Republica Moldova. (Lista speciilor și ecologia). Ediția a 2-a. Chișinău: Tipografia UST, 2016. 261 p.
8. Postolache Gh. Ophioglossum vulgatum L. În: Cartea Roșie a Republicii Moldova. Plante și Animale, Ediția III, Chișinău: Știința, 2015, p. 180.
9. Postolache Gh. Rezervația „Pădurea Domnească”. Chișinău: Combinatul Poligrafic, 2017. 256 p.
10. Prelii R. Les Fougères et plantes alliées de France et d'Europe occidentale. Paris: Edit. Belin, 2001. 432 p.
11. Sîrbu I., Ștefan N., Oprea A. Plante vasculare din România. Determinator ilustrat de teren. București: Editura Victor B Victor, 2013. 1317 p.
12. Киртока В.А. Ужовник в Молдавии. В: Ученые записки ТГПИ «Т. Г. Шевченко» 1970, 17, с. 85-86.
13. Киртока В.А. Папоротниковые. В: Редкие виды флоры Молдавии: биология, экология, география. Т.С. Гейдеман, К.Р. Витко, А.И. Истратий и др. Кишинев: Штиинца, 1982, с. 7-17.